

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Umhverfis- og auðlindaráðuneytið
Skuggasundi 1
150 Reykjavík

Reykjavík 12. janúar 2021

2101023SA KB/bg
Málalykill: 00.64

Efni: Drög að reglum vegna styrkveitinga til eflingar hringrásarhagkerfisins með grænni nýsköpun

Vísað er til tilkynningar í samráðsgátt stjórnvalda frá 22. desember sl. þar sem óskað er eftir umsögnum um ofangreind drög að reglum um styrkveitingar til eflingar hringrásarhagkerfisins með grænni nýsköpun.

Fram kemur að markmiðið með styrkveitingum er m.a. að bæta úrgangsstjórnun á Íslandi, efla tækifæri til endurvinnslu úrgangs sem næst upprunastað og að stuðla að aukinni endurvinnslu úrgangs sem fellur til hér á landi.

Að mati sambandsins er mikilvægt að koma upp opinberum sjóðum er styðja við bættu úrgangsstjórnun á Íslandi. Þó verður að telja að bæta megi umræddar reglur töluvert ásamt því sem óljóst er af hverju endurvinnslu og sérsöfnun er gert hærra undir höfði en öðrum þáttum hringrásarhagkerfisins. Í raun má segja að það vanti ítarlegri texta eða greinargerð um tilgang og hlutverk sjóðsins sem er síðan nánar útfært í umræddum reglum. Einnig telur sambandið tilefni til að skoða hvort sjóðurinn ætti að vera í umsjón Rannís líkt og Loftslagssjóður, sérstaklega ef um sambærilegar fjárhæðir er að ræða. Hjá Rannís er mikil fagþekking með umsjón sjóða sem þessum ásamt því að starfsfólk sjóðsins hefur mikla reynslu og þekkingu í að leiðbeina áhugasömum aðilum í gegnum styrkjaumhverfið.

Athugasemdir við einstaka greinar

1. gr. Gildissvið og markmið

- Mikilvægt er að skilgreina betur hvað átt er við með grænni nýsköpun, t.d. hvort umrædd nýsköpun þurfi að vera hin fyrsta sinnar tegundar í heiminum eða hvort fullnægjandi sé að verið sé að innleiða tækni sem er þekkt erlendis en hefur ekki verið tekin upp innanlands eða jafnvel tækni sem þekkt er á einum stað á landinu sé yfirfærð yfir á annan stað.
- Í a lið kemur fram að styrkhæf séu verkefni sem bæta úrgangsstjórnun á Íslandi og í b og c lið er síðan eingöngu talað um endurvinnslu og því er gefið í skyn að áhersla sé á endurvinnslu úrgangs. Óljóst er af hverju áherslan er svo mikil á verkefni tengd endurvinnslu, en ekki verkefni sem í sumum tilfellum eru ofar í svokölluðum úrgangspríhyrningi, en miklum árangri má ná í úrgangsstjórnnum með auknum úrgangsförvörnum og endurnotkun. Einnig er mikilvægt að skilgreina orðið *upprunastað* betur. Skoða mætti einnig að sameina lið b og c og hugsanlega skipta út orðunum „sem næst upprunastað“ með orðinu „innanlands“.

2. gr. styrkhæf verkefni og áherslur

- Í 1. gr. er talað um að markmið sjóðsins sé m.a. að bæta úrgangsstjórnun á Íslandi en í 2. gr. er gildissvið styrkhæfra verkefna þrengt töluvert þar sem fram kemur að styrkhæf verkefni séu eingöngu til sveitarfélaga og einkaaðila sem „starfrækja söfnun úrgangs eða endurvinnslu innanlands“. Tryggja þarf að sveitarfélög, hvort sem þau starfrækja söfnun sjálf eða útvista hana geti sótt um og einnig byggðasamlög og önnur samstarfsform sveitarfélaga.
- Sambandið telur of mikla áherslu lagða á verkefni er styðja við sérstaka söfnun úrgangs þar sem samkvæmt nýrri evróputilskipun fellur sérstök söfnun undir framleiðendaábyrgð og eðlilegt að úrvinnslugjald standi undir þeim kostnaði líkt og væntanlegt frumvarp ráðherra gerir vonandi ráð fyrir. Einnig er sérstök söfnun ekki alltaf skynsamlegasta leiðin til að safna úrgangi til endurvinnslu heldur getur vélræn flokkun eftir söfnun skilað sambærilegum árangri.
- Eðlilegt er að bætt sé við þessa í upptalningu í b lið.
- Óljóst er hvað átt er við þegar talað er um að ekki séu veittir styrkir til verkefna er falla undir sjóði.

3. gr. Mat á umsóknum

- 3. gr. og 6. gr. heita báðar „Mat á umsóknum“. Sambandið hvetur til þess að greinarnar séu sameinaðar þannig að í sömu grein komi hver metur umsóknir og á hverju það mat er byggt.

4. gr. Auglýsingar

- Í 4. gr. kemur fram að í auglýsingu skuli koma fram atriði sem litið er til við mat á umsóknum og að ráðherra sé heimilt að leggja fram nánari áherslur við úthlutun styrkja til grænnar nýsköpunar en fram koma í 2. gr. Eðlilegt er að það komi fram í 2. gr. að ráðherra hafi þessa heimild enda fjallar 2. gr. um styrkhæf verkefni og áherslur. Síðan í 4. gr. sé tiltekið að áherslur ráðherra, séu þær til staðar, séu auglýstar.
- Sambandið óskar eftir því að fram komi að ef ráðherra nýtir sér heimild til að leggja fram nánari áherslur þá sé það gert í samráði við Samband íslenskra sveitarfélaga enda er framkvæmd og ábyrgð úrgangsmála að stærstum hluta í höndum sveitarfélaga. Mikilvægt er því að samhljómur sé milli áherslna ráðherra og sveitarfélaga.

6. gr. Mat á umsóknum

- Sambandið leggur til að bætt sé við lið í upptalninguna um mikilvægi þess að í umsóknum sé tryggt að úrgangur geti skilað sér í þann farveg sem verið er að styrkja og að samstarfsaðilar séu til staðar. Sem dæmi má nefna að ef sótt er um styrk til að auka endurvinnslu plasts innanlands þá er mikilvægt að sá aðili sé nú þegar kominn með vilyrði fyrir því að plast skili sér til aðilans þegar rekstur hefst. Mikilvægt er að þegar stjórnvöld taka þátt í

fjárfestingum í formi styrkja sé lögð áhersla á að verkefnið nýtist til framtíðar og nauðsynlegir samstarfsaðilar séu til staðar.

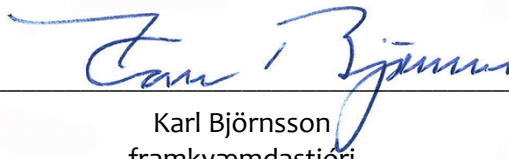
- Lagt er til að sambandið sé talið upp sem utanaðkomandi aðili sem heimilt er að leita til sem umsagnaraðila þar sem sveitarfélög bera mikla ábyrgð á söfnun og endurvinnslu úrgangs og því lykilatriði að styrkhæf verkefni falli að stefnumótum sveitarfélaga svo tryggt sé að úrgangur skili sér í þann farveg sem verið er að styrkja.

Að lokum

Sambandið styður að umræddur sjóður verði stofnaður að teknu tilliti til ofangreindra athugasemda. Sambandið óskar eftir því að fá tækifæri til að fara yfir framangreindar ábendingar á fundi með ráðuneytinu.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri